

ratják jómindnyájuk értéktelen, elveszett életét.

A kunyhó előtt Anka, a jobbágy-falu legszebb lánya, Janosik fiának kedvese, kétségbeesett hangon a hegyekbe sikongja mátkája nevét, hátha megjön az ifjú Janosik.

A hegyekből a diákok városias viseletében megjön az ifjú Janosik. Mátkája sirva fut hozzá és elmondja, mi történt. Apád a deresen! Janosik baltát ragadva árkon-bokron keresztül rohan a kastélyba. A bamba poroszlót félreírkve a pincébe fut, ahol deresre kötözve két hajdu ütlegeli kiaszott apját. A berohanó diáktól visszahökölnek. Janosik a dereshez térdel és apja fölé hajlik. Az öreg már kiszenvedett.

Janosik szörnyű bosszút fogad. A földesurat megfenyegeti. „Ha jószágodat elhajtják, Janosiknak köszönheted. Ha pajtád vagy kastélyod kigyullad, azt is Janosiknak köszönheted. Ne felejtss el Janosik nevét!”

A hegyekbe megy a diák és gyönyörű dallal seregíti össze a környék elégedetlenjeit. Egymásután ragadják meg hosszú nyelvű baltáikat a felkelők. Vidám élet folyik a hegyekben. Megsarcollják az úri gulyát. Elhajtják az úri nyájakat. Elveszik a postakocsik pénzét. Felgyűjtják a földesúr kastélyát és a szabadulás reménysugarait hintik a nép közt.

A romantika göze lengi körül e történetet. De lehet-e másként népmentő betyárvilág legendás hőseinél?

Egy úri mulatságon, szindarab keretében tolakodva eltáncolják betyáros jobbagyántáncukat és tréfás társasjáték keretében elszedik a tapsoló közönség ékszerait. És vége-hossza nincsen az úri világ tréfás és komoly megsarcolásának. A hegyekbe küldött ellenük készülődő pandurszázadot is megcsúfolják. Összekötözve szekereken a vármegyére szállítják őket. Janosik a földesurat is irgalmatlanul elvereti a deresen saját begyakorolt hajdúival.

A csapatnyi jobbágyfelkelő bekerítésére a vármegye urai katonaságot hoznak az osztrák császár seregéből. A tél és a szükség szorongatják a betyárokat. Ravasz trükkal lecsalogatják a szorongatott betyárokat a hegyekből. Elkeseredett küzdelem indul, de a túlerő legyőzi a bűvőhelyükből kicsalt hősokeket.

Janosikot, aki minden kintatás ellenére se vallja, hová tették az urak pénzét, akasztani viszik. Az akasztófa árnyékában Janosik népi jobbágytáncba fog. Lassan indul a deresztő tánc, de mind szilajabban döngöl a ritmusa. A tánc lázadó örömeiben annyi erő, annyi biztatás van, hogy érezzük, hiába akasztófa, pandúrok és zsoldos seregek, a népi szabadság győzni fog. 1713-ban császári rendelettel a megye felakasztatta Janosikot, a szlovákok szabadságszerető Rózsa Sándorát.

A film szereplői hamisítatlan szlovák népviseletben jelennek meg. Arcuk mása sok alföldi faluban ma is megtalálható. Festői hegyi tájakon folyik a küzdelem. Valóságteremtő, leegyszerűsített művészettel megoldott színjátékok vittek a lencse elé. A csehszlovák demokrácia szép filmje volt Janosik, a betyár.

Laták István

KRÓNKA

— 59 magyar író, tudós és művész írásban protestált a készülő zsidóellenes törvény miatt.

— A Kinában harcoló japán hadsereg eddigi főparancsnokát, Teraucsi tábornokot leváltották és helyébe Uosiuoku tábornokot nevezték ki.

— A német kormány elrendelte a schilling eltörlését.

— Az indiai Misori városban a hindu nacionalisták kongresszust tartottak, amelyen 30.000 ember vett részt. Ez alkalommal is vérontásra került a sor, mivel

a rendőrség a gyűlés résztvevőit megtámadta. Az ok a nemzeti zászló volt, amelyet a rendőrség tilalma ellenére kitűztek. 32 ember meghalt, 48 súlyosan megsebesült.

— A lengyel parasztság a politikai és gazdasági helyzet miatti elégedetlenségének jelül újabb nagyarányú sztrájkra készülődik.

— A múlt hó 19-én volt két éve annak, hogy Palesztinában megkezdődtek a zavargások, melyek folytán eddig a zsidók közül 142 veszítették el életüket, 500 pedig-kisebb nagyobb sebesülést kaptak.

— A szovjet kormány megszüntette bécsi képviselőjét.

— Az új magyar kormány kilátásba helyezte a parlament feloszlatását és az autoritativ rezsim bevezetését. Magyarország ezzel Ausztria útjára lépett.

— A Kvangszi tartományi katonai kiképzés vezetője kijelentette, hogy jelenleg a tartomány 14 millió lakosa közül 2 és fél millió kap katonai kiképzést köztük természetesen a diákok is, akiknek egy része már a fronton van, másik részük pedig felvilágosító munkát végez a lakosság között.

— A kassai magyar munkásakadémia József Attila-emlékestet rendezett április 4-én.

— Kassák Lajost, az ismert író elítélték Magyarországon két hónapra, mert egy kínai katona versét közölte.

— A német hatóságok kiutasították Ausztriából a londoni „Times”, a „Daily Telegraph” című lapok és a Reuter tudósító iroda tudósítóit.

— Lengyelországban betiltották a zsidóságnaak a rituális vágást és 3 millió zsidó most tiltakozásul vegetáriánus étkezésre készül áttérni.

— Jugoszláviában 140 ezer külföldi dolgozik. Az iparban és a gyáriparban 48 ezer, a földművelés, erdészet, halászat körében 46 ezer, a kereskedelemben, hitel-, szállító vállalatoknál 16,800, szabad pályákon és közszolgáltatban 15.000 és különféle más alkalmazásban 13,500. Legtöbb cseh van: 38,400, orosz emigráns 26,800 és 20,800 olasz állampolgár, akiknek nagyobb részét emigráns horvát és szlovén nemzetiségűek teszik ki, 21 ezer magyar, stb.

— A háborús készülődés nem békithető ki a szociális igazsággal. Ez a két dolog úgy gazdasági mint erkölcsi szempontból szöges ellentétben áll. A háborús készülődések csakis a civilizált élet kisebb vagy nagyobb rovására történhetnek. A szociális igazság csak frázis, ha a termelő erők nem a békés fejlődést szolgálják, mert az emberiség

Minden számunkban s z e l v é n y t közlünk, hogy olvasóink kívánságát lehetőségeinkhez mérten teljesíthessük.

Szíveskedjék e szelvényt levágni és szerkesztőségünkhöz juttatni.

Fordíts!

általános fejlődése csak békében lehetséges. A kollektív biztonság ezért, nem csak politikai felfogás, de hogy valósággá váljék olyan nemzeti és nemzetközi gazdasági berendezkedés szükséges, melynek alapköve — a szociális igazság. (Harold Batler a Nemzetközi Munkaügyi Hivatal elnöke Prágában tartott beszédében.)

— Borah amerikai szenátor az USA alkotmányának 150 éves évfordulóján a náci propagandáról beszélve a következőket mondta: „Ezeket az ügynököket nálunk védik az egyesülési szólás és sajtószabadság alkotmányos joga, amely jogokat ők otthon régen fölruktak. Ha megszegik a mi törvényeinket nem hazájuk bírósága, de a mi független bíróságunk ítélkezik majd fölöttük. A mi bíránk nem részrehajlók és nem félnek. Ha bűnösök, elítélik őket. Ha a bűnük oly nagy, hogy megérdemlik a villamos széket, a mi kormányunk attól sem ijed meg“.

— Egy angol folyóirat összehasonlításokat tett a mostani kínai japán és az 1904-es orosz-japán háború között. A lap szerint 1904-ben Japán 1,100.000 katonát mozgósított, az 1937. és első három hónapjában pedig 1,000.000-t. 1904-ben a frontokon 430.000 katona volt, most pedig 500.000. 1904-ben a veszteség 200.000 halott és sebesült, most pedig már 100.000 halott és sebesült van. A háború egy napja 1904-ben 3.6 millió jenbe került, most pedig napi 5 millió jen veszteséget jelent.

— Párisban január közepe táján ünnepelték 40 éves évfordulóját annak, hogy a nevezetes francia író Zola Emil „J'accuse“ („Vádolok“) c. cikkét az „Aurora“ c. lapban megjelentette. Ez a cikk úgy Zola írói életének mint a „Dreyfuss-ügy“nek fontos eseménye volt. Zolát fenti cikkért egy évi börtönre ítélték, a kiadó pedig 5 hónapot kapott. Ezenkívül az író és a kiadó még 3.000 frank pénzbírságot is viselt.

Szereztek új előfizetőket

a magyar fiatalság lapjának, a »HID«-nak!

A jövő számban cikket kérek a következő tárgyról:

Név: _____ Hely: _____

Kor: _____ Foglalkozás: _____